

HORNICKÉ MUZEUM PŘÍBRAM

Příbram – Březové Hory

BERGBAUMUSEUM PŘÍBRAM

Příbram – Březové Hory

MINING MUSEUM PŘÍBRAM

Příbram – Březové Hory

Náměstí Hynka Kličky 293, Příbram VI – Březové Hory, 261 01 Příbram I, Česká republika
tel.: +420 318 626 307, +420 318 633 138, +420 318 626 675, +420 318 622 566, fax: +420 313 120 625
e-mail: info@muzeum-pribram.cz, internetové stránky: www.muzeum-pribram.cz

V Příbrami dne: 3. 3. 2022

Zpráva o činnosti Hornického muzea Příbram, příspěvkové organizace, za rok 2021

Pracoviště společenských věd

Archeologické pracoviště

- archeologické pracoviště realizovalo **terénní výzkumy** v regionu s ohledem na aktuálně probíhající stavební činnost (např. v tvrzi v Krásné Hoře nad Vltavou atd.); uskutečnilo se **zpracování archeologických výzkumů** v podobě **laboratorní analýzy** a **konzervace** nálezů (z Podmok a Velké nad Vltavou atd.); ve spolupráci s **Biologickou fakultou Jihočeské univerzity České Budějovice** byla provedena **analýza botanických zbytků archeologických nálezů**; v součinnosti s **Archeologickým ústavem Jihočeské univerzity České Budějovice** se uskutečnila **laboratorní analýza a konzervování nálezů**; **Archeologický ústav Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích** podpořil v rámci své grantové činnosti **konzervování a publikaci materiálů týkajících se téměř 1 000 kusů mincí** z 16. – 17. století z tzv. „**pokladu z Hrachova**“ (nyní ve sbírce HM Příbram); pokračovalo **mapování výšinných poloh** s předpokladem lokalizace pravěkých či středověkých **opevněných sídel** a tvorba **fotografické databáze** (proběhlo porovnání stavu lokalit **někdejších tvrzí a hrádků** s obdobím mapování před 14 lety); pokračovalo též mapování míst s předpokladem **lokalizace zaniklých vsí**, uskutečnilo se několik zjišťovacích sběrů ve vytipovaných lokalitách a ve **virtuálním prostředí aplikace Google maps** byla vytvořena mapa těchto předpokládaných zaniklých vsí v regionu; bylo prováděno **mapování zaniklých i dosud existujících poplužních a vrchnostenských dvorů** v regionu; byl realizován průzkum **zaniklých pracovišť milířů** v katastru obce Drahlín důležitých také při **báňské činnosti** a jiné;

Středočeský kraj

příspěvková organizace Středočeského
kraje

bankovní spojení: KB Příbram 2233-211/0100, IČ: 00360121

- archeologické pracoviště se zapojilo do projektu Archeologického ústavu AV ČR s názvem „**Archeologické léto**“ uskutečněním bloku exkurzí na keltském oppidu Hrazany (15. 10. 2021);
- archeologické pracoviště HM Příbram pokračovalo v **zahraniční spolupráci s Archäologisches Museum Frankfurt am Main, SRN**, při **prvkových analýzách** vybraných předmětů z mladší doby bronzové (dříve s Universitou Tübingen, SRN);
- **výsledky archeologických bádání** byly průběžně **prezentovány v odborném i populárně naučném tisku**, většinou ve spolupráci s dalšími institucemi (Archeologický ústav Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, Muzeum východních Čech v Hradci Králové, Ústav archeologie a muzeologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, Národní muzeum, Archeologický ústav AV ČR v Praze, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky); byla např. realizována publikace: JOHN, Jan – KORENÝ, Rastislav – RYANTOVÁ, Marie. Poklad z Hrachova. Podbrdsko – Miscelania, 4, České Budějovice 2020, 168 s. a další tištěné materiály; dále formou **přednášek, exkurzemi**, prostřednictvím **výstav** a podobně; HM Příbram prezentovalo archeologickou **výstavu** s názvem „**Pravěk až středověk Krásnohorska z pohledu archeologie**“ ve výstavním sále Městského úřadu Krásná Hora nad Vltavou (18. 9. 2019 – 31. 12. 2022);
- v rámci **přednáškové nabídky** pro školy jako součást projektu „**Školní rok v Hornickém muzeu Příbram**“ (20. ročník) byla na rok 2021 připravena archeologickým pracovištěm a muzejní pedagožkou tato témata přednášek: „**Móda v proměnách staletí**“ (vývoj módních trendů od raného středověku po baroko, móda dámská, pánská, archeologické nálezy s tím související); „**Jídlo a pití v minulosti**“ (jak a co vařili a jedli naši předkové v průběhu staletí od pravěku po novověk); „**Seznamte se s archeologií**“ (odpověď na otázku, co se vlastně skrývá pod pojmem archeologie, archeologický výzkum, co se děje se získanými nálezy, určování datování atd.); „**Zbraně a zbroj**“ (vysvětlující proměny výzbroje a výstroje vojska v středověké a novověké Evropě); zajištění komentované exkurze na známé archeologické lokality Příbramska – Plešivec, Hrazany; workshop a předváděcí dílny ve spolupráci s muzejní pedagožkou s názvem „**Nosil pračlověk košili?**“ (praktická dílna s výkladem o oděvech našich předků, s možností vyzkoušet si různé textilní techniky – tkaní na karetkách, na stavu, předení nití z ovčí vlny atd.) a „**Archeologem rychle a snadno**“ (program seznamující s profesí archeologa a možnost si některé činnosti archeologa sám vyzkoušet);
- proběhla příprava nového workshopu na téma přednášek „**Jídlo a pití v minulosti**“ (praktická dílna s výkladem o náplni výživy od pravěku po novověk s možností vyzkoušet si např. drcení obilí na zrnotěrce či zadělání těsta na placky atd.);
- uskutečnilo se několik **on-line přednášek o archeologii** a dobovém odívání v rámci výuky dějepisu na ZŠ Chraštice a gymnáziu Příbram;
- došlo k doplnění vybavení **herny pro dílny a workshopy** v kulturně vzdělávacím centru v areálu dolu Anna zaměřené na **archeologickou tematiku**.

Pracoviště Památník Vojna

- **Galerie ORBIS PICTUS: EUROPA v Památníku Vojna** nabídla následující výstavy: doplnění části **mezinárodní expozice** moderního výtvarného umění takzvaného „Nekonečného plátna“ představující kolekci na sebe navazujících obrazů umělců z 16 zemí světa v délce 200 metrů; dále zde byla prezentována další část mezinárodní výstavy s názvem „Individualita a totalita“ – soubor děl sochařů 4 postkomunistických zemí střední a východní Evropy (Slovensko, Polsko, Rusko a ČR);
- z **tematických výstav** v Památníku Vojna je možné uvést tyto tituly: „Ani gram uranu sovětským okupantům“, události ze srpna roku 1968 v Příbrami na dobových fotografiích a dokumentech dle scénáře ředitele HM, též on-line (4. 1. – 31. 12. 2021); „Poslední bitva 2. světové války v Evropě u Slivice na Příbramsku“, výstava historických dokumentů dle scénáře ředitele HM, též on-line (4. 1. – 31. 12. 2021); „Jiří Sozanský – Vzestup“, sochařské dílo symbolizující touhu člověka po svobodě (4. 1. – 31. 12. 2021); „Osobnosti 1., 2. a 3. odboje“ (4. 1. – 31. 12. 2021); „Kresby z vězení Otmara Olivy“, výběr z děl vzniklých v letech 1979–1981 během internace autora ve věznici Plzeň-Bory v souvislosti s činností Charty 77 (4. 1. – 31. 12. 2021); „Skautská lilie za ostnatým drátem“ (4. 1. – 31. 12. 2021); „SORELA“, výstava dokumentující socialistický realismus v architektuře (4. 1. – 31. 12. 2021); „17. 11. 1939 na VŠB a 17. 11. 1989 na Příbramsku“, výstava historických dokumentů dle scénáře ředitele HM, též on-line (4. 1. – 31. 12. 2021); „30 let demokracie očima dětí“, výtvarné práce dětí příbramských škol na aktuální téma, vyhlídková věž Památníku Vojna (4. 1. – 31. 12. 2021);
- **Mezinárodní den muzeí** v Památníku Vojna, prohlídka expozic s doprovodným programem a za zvýhodněné vstupné (22. 5. 2021);
- v souvislosti se **Dnem památky obětí komunistického režimu** (výročí popravy JUDr. Milady Horákové) se konala v Památníku Vojna Mše svatá za oběti totality; akce byla pořádána zdarma a organizována ve spolupráci s Konfederací politických vězňů ČR, Českou křesťanskou akademií a dalšími subjekty (24. 6. 2021);
- **Dny evropského dědictví** v Památníku Vojna nabídly za zvýhodněné vstupné doprovodný program spojený s prezentací nejzajímavějších památek v expozicích (18. 9. 2021);
- **Den věží (těžních) a rozhleden** v Památníku Vojna Lešetice byl ve znamení komentovaných prohlídek areálu z vyhlídkové věže obslužného objektu, za symbolické vstupné a s možností získání speciálních pohlednic s věžemi a rozhledny v regionu (28. 9. 2021);
- **Den Středočeského kraje** v Památníku Vojna Lešetice, významný den při příležitosti výročí vzniku Československa; doprovodný program zaměřený při komentovaných prohlídkách na osudy osobností majících vztah k čs. státnosti perzekvovaných komunistickým režimem (28. 10. 2021);
- **Běh pro republiku**, sportovní akce pro dospělé i děti na oslavu výročí vzniku Československé republiky a připomenutí osudů lidí vězněných v někdejších pracovních táborech Vojna, z nichž se někteří pokusili o útěk na svobodu; start a cíl běhu v Památníku Vojna s trasou v délce 5 km (31. 10. 2021, 120 účastníků);
- **Alej Svobody, výsadba 100 stromů z Památníku Vojna** směrem k osadě Zavržice včetně lípy Svobody vysazené uvnitř areálu Památníku Vojna s cílem oslavy 32. výročí

sametové revoluce, k uctění památky politických vězňů a také na pomoc při péči o životní prostředí k zadržování vody v krajině a ochraně půdy před erozí, akce zorganizovaná ve spolupráci s městem Příbram a Nadací Partnerství, za účasti představitelů Příbrami a okolních obcí, reprezentace Středočeského kraje, bývalých politických vězňů a jejich příbuzných, moderováno známým ekologem a klimatologem Vladimírem Kořenem (13. 11. 2021, 400 účastníků z ČR i zahraničí);

- **Festival Divadla Dagmar**, součást evropského projektu **European Theatre Night**, vystoupení Divadla Dagmar v Památníku Vojna při příležitosti státního svátku 17. listopadu (17. 11. 2021 a 18. 11. 2021, 100 účastníků);

- **Den boje za svobodu a demokracii**, státní svátek na počest Dne boje za svobodu a demokracii v r. 1939 a 1989; komentované prohlídky Památníku Vojna připomínající události spojené s listopadem 1939 a 1989 v regionu, **pietní akt za účasti hejtmanky Středočeského kraje Petry Peckové a dalších zástupců zřizovatele Hornického muzea Příbram**, vzpomínky pamětnice JUDr. Libuše Musilové vězněné komunistickým režimem po únoru 1948 a další program; prohlídka tematické výstavy „17. 11. 1939 a 1989 na Příbramsku“ (také on-line) dle scénáře ředitele HM a výstavy „30 let demokracie očima dětí“ (17. 11. 2021).

Pracoviště historiků nejnovějších dějin

- historikové se v průběhu roku 2021 nadále věnovali dokumentaci událostí **1. a 2. světové války** na Příbramsku a problematice **období totalitního režimu po únoru 1948**; probíhala pasportizace pomníků a památníků obětí světových válek z příbramského regionu; byly poskytovány **konzultace obcím** v regionu v souvislosti s budováním nových pomníků a památníků světových válek nebo za účelem inovování a opravování stávajících (1. 3. 2021 poskytnuty materiály ohledně počtu padlých v 1. světové válce z města Březnice); ředitel HM Příbram přednesl **hlavní projev u pomníků obětem 1. a 2. světové války** v Příbrami, na Březových Horách, na Slivici, na Buku i jinde (7. 5., 11. 5., 16. 10., 17. 11. 2021); HM Příbram zastoupené ředitelem se podílelo na realizaci **naučné stezky** s názvem „**Příběh, který vypráví Václavka**“ a přispělo přednesením hlavního projevu k zajištění doprovodné kulturní akce věnované čs. parašutistům vysazeným v době 2. světové války v Brdech u Padršských rybníků v rámci protinacistického odboje, projekt byl realizován ve spolupráci s Čs. obcí legionářskou, Vojenskými lesy a statky ČR, s. p., AOPK ČR, CHKO Brdy, obcí Věšín a dalšími subjekty (20. 6. 2021); v HM Příbram probíhalo soustředování dalších **materiálů z období 2. světové války** o obětech protinacistického odboje z Příbramska popravených v Brandenburgu u Berlína a některé z nich byly poskytnuty pro nově vybudovanou expozici v **Památníku JVA v Berlíně**, Brandenburg-Görden (SRN) s názvem „Gedenkstätten Brandenburg an der Havel I Stiftung Brandenburgische Gedenkstätte“; pracovišti **CEO Almighty Dog Ent** v Santa Monica, Kalifornie, **USA** zabývajícím se historií 2. světové války byly ředitelem HM poskytnuty materiály ohledně existence tajného vývojového centra nacistů zaměřeného na konstrukci dalekonosných řízených střel v době 2. světové války v Příbrami (28. 2. – 4. 3. 2021); HM Příbram se zapojilo přednáškou a publikačním příspěvkem ředitele HM do projektu s názvem „**Ohlédnutí**“ k **80. výročí vystěhování regionu ve středních Čechách**

v době nacistické okupace, ve spolupráci se z. s. Mezi řekami, Středočeským krajem, Senátem Parlamentu ČR, Historickým ústavem AV ČR, Vojenským historickým ústavem, Regionálním muzeem v Jílovém a dalšími, přednáška ředitele HM Příbram (19. 11. 2021); HM Příbram se metodicky podílelo na vytvoření prací studentů škol příbramského regionu v rámci projektu „Příběhy našich sousedů“ pořádaného z. ú. Post Bellum při budování sbírky „Paměti národa“, byl přiblížen osud rodiny Hany Vondráškové podporující v době 2. světové války na Příbramsku čs. parašutisty ze skupiny CHALK; vědeckovýzkumná a badatelská práce historiků byla upřena též k otázkám holocaustu (26. 2. 2021 poskytnuty pozůstalým materiály týkající se obětí holocaustu z řad příslušníků rodiny Schwarzových z Příbrami); bádání směřovalo k historii **pracovních táborů pro odsouzené**, na životní osudy **politických vězňů** – útekářů, dějiny 6. brigády Vnitřní stráže ministerstva vnitra, na **letecké mapování lokalit s vězeňskými zařízeními** v místech těžby a zpracování uranu, na osobnosti protikomunistického odporu a odboje; pracoviště historiků Památníku Vojna pokračovalo v rámci vědeckovýzkumné činnosti na zpracování údajů z Přírůstkové knihy Stanice SVS Ostrov (vězeňského zařízení z doby totality), historie vězeňského tábora Rovnost a agendy Bezpečnostní komise ONV Příbram; pracoviště historiků HM Příbram pokračovalo svojí činností v zapojení do **mezinárodního interdisciplinárního výzkumného projektu „Accessing Campscapes: Inclusive Strategies for Using European Conflicted Heritage“ (iC-ACCESS)** ve spolupráci se **Západočeskou univerzitou Plzeň a univerzitami v Amsterdamu, Barceloně, Berlíně, Stafordu, Trondheimu a s památníky v Bergen – Belsen, Falstad, Jasenovac a Westerborg** se zaměřením na zpracování **dokumentace o pracovních táborech z období totalitních režimů ve 40. a 50. letech 20. století**; HM Příbram vstoupilo do kampaně **Muzea a 20. století** s tématem „**Střetávání totalit s demokracií**“ (formou výstav, přednášek, publikací k problematice příchodu R. Heydricha do Prahy v r. 1941, k perzekuci Židů, politickým procesům v r. 1951, k razantnímu nástupu normalizace v r. 1971 atd.); ředitel HM Příbram přednesl projev při **odhalení pamětní desky oběti heydrichiády herečky Anny Letenské** v Nýřanech, akce pořádaná ve spolupráci s Čs. obcí legionářskou, Ústavem pro studium totalitních režimů a dalšími subjekty (24. 10. 2021); ředitel HM Příbram zpracoval materiály týkající se **historie partyzánských bunkrů v Brdech z doby 2. světové války** k vytvoření obsahové náplně nově otevřené „**Naučné stezky Třemošná**“ vybudované na bázi **geolokační hry** ve spolupráci Vojenských lesů a statků ČR, s. p., Chráněné krajinné oblasti BRDY a dalších partnerů (16. 11. 2021); - HM Příbram je od roku 2000 jedním ze spolupřátelů akce s názvem „**Připomínka poslední bitvy 2. světové války v Evropě u Slivice nedaleko Milína v r. 1945**“, v rámci tohoto projektu přednesl ředitel HM Příbram **hlavní projev** v rámci pietního aktu za **účasti hejtmanky Středočeského kraje Petry Peckové a dalších hostů** včetně ústavních činitelů (11. 5. 2021), podílel se dále na zpracování studie publikované v odborném periodiku; HM Příbram se průběžně věnovalo i v dalších rovinách zpracování **dokumentace týkající se boje za demokracii a proti totalitním režimům** (například ve spolupráci s Konfederací politických vězňů ČR, ÚDV Policie ČR, Ústavem pro studium totalitních režimů Praha, Ústavem pro soudobé dějiny AV ČR Praha, Národním archivem

ČR, Českým svazem bojovníků za svobodu apod.) s možností využití v rámci činnosti Památníku Vojna i mimo jeho rámec;

- HM Příbram se zúčastnilo připomínkových akcí v souvislosti s **výročím okupace Československa vojsky Varšavské smlouvy 21. 8. 1968 a následnými událostmi v r. 1969** (výstava dle scénáře ředitele HM v Památníku Vojna, komentované prohlídky, články historiků v odborném i denním tisku, relace v rozhlase, televizi a jiné);
- pracoviště historiků Památníku Vojna uspořádalo **cyklus přednášek** na téma „**Život v nesvobodě**“, „**17. listopad 1989**“, „**Vězni NPT Vojna**“ a „**Těžba uranu nesvobodnými pracovními silami**“ pro zájemce z řad žáků a studentů ZŠ, SŠ a také pro dospělé (např. pro Centrum volnočasových aktivit a Svaz tělesně postižených);
- **ředitel HM Příbram PaedDr. Josef Velfl převzal Cenu města Příbrami** za dosavadní přínos při rozvoji města, šíření jeho dobrého jména a za dlouholeté uchování historického odkazu pro příští generace (5. 6. 2021); **ředitel HM Příbram převzal** při příležitosti výročí vzniku Československa a při příležitosti 100. výročí založení Čs. obce legionářské **Pamětní medaili** za dlouhodobou vynikající podporu činnosti tohoto spolku (16. 10. 2021); ředitel HM Příbram byl v roce 2021 **nominován do Ediční rady Muzea paměti XX. století**.

Pracoviště historiků hornictví

- pracoviště historiků hornictví pokračovalo v činnosti zaměřené na studium dobových materiálů, terénní průzkum a shromažďování dokladů týkajících se **báňské historie, dějin montánního podnikání a tradičních řemesel na Příbramsku** (vedle hornictví a hutnictví zejména betlémařství, řezbářství, hračkařství, voskařství, perníkářství a rozárnictví); v rámci konání **32. hornické Prokopské pouti a 710. výročí nejstarší písemné zmínky o hornictví a hutnictví na Příbramsku** pořádalo HM Příbram kulturní program s účastí členů šermířského sdružení ADOREA a Divadélka Tomáše Bílka s představením přibližujícím tuto **historickou událost** v r. 1311 (4. 7. 2021, **3 000 platících návštěvníků, nejvíce navštívená akce muzea**);
- ve spolupráci s Deutsches Bergbau-Museum Bochum se HM Příbram podílelo na vydání dalšího čísla **Internationale Bibliographie Aufsatzliteratur zur Montangeschichte** (Bibliografie příspěvků z oblasti montánní historie v rámci celého světa), HM Příbram zastoupené ředitelem zpracovává tuto bibliografii za ČR (odesláno 8. 9. 2021);
- HM Příbram se prezentovalo s tematikou vývoje používání drátěných lan v hornictví pořádáním dlouhodobé **putovní mezinárodní výstavy** pojmenované „**Zur Geschichte des Drahtseil – „Historie drátěných lan“**“ dle scénáře ředitele HM, ve spolupráci s Bergarchiv Clausthal-Zellerfeld, SRN; **instalace této výstavy**: v Bergbaumuseum Altenberg, SRN (1. 9. 2019 – 19. 3. 2021); v Ziegeleipark Mildenberg, SRN (1. 7. – 20. 10. 2021, 40 000 platících návštěvníků); v Oberharzer Bergwerksmuseum Clausthal-Zellerfeld, SRN (22. 10. 2021 – 31. 5. 2022);
- HM Příbram pokračovalo ve spolupráci dle **Partnerské smlouvy s VŠB – TU Ostrava, Fakultou stavební a montánní turistiky a katedrou společenských věd** poskytnutím kopíí historických materiálů, oponenturou odborných studií a podobně;

- HM Příbram se jako řádný člen zúčastnilo jednání **Středoevropské unie technických muzeí (Middle European Union of Technical Museums - MUT)** v rámci konference (31. 3. 2021, on-line);
- HM Příbram se zúčastnilo jako řádný člen **Deutscher Museumsbund**, SRN, jednání této organizace (19. 2. 2021, on-line);
- HM Příbram zastoupené ředitelem zpracovalo podkladový materiál o **historii českého hornictví** pro publicistický pořad FTV Prima (19. 1. – 10. 2. 2021); HM Příbram zastoupené ředitelem **poskytl dokumentaci** týkající se působení někdejšího ruského emigranta prof. Ing. Alexandra Mitinského na **Vysoké škole báňské v Příbrami** po roce 1924 pro badatelské účely specialistky na montánní historii **Johanny Albert, Universita Dillí, Indie** (10. 2. 2021);
- HM Příbram zastoupené ředitelem přijalo pozvání od **Slovenského banského múzea v Banské Štiavnici k partnerské spolupráci** při pořádání **mezinárodní konference** týkající se **300. výročí využití parních těžních strojů v hornictví**, jejíž součástí budou v roce 2022 kromě prezentace odborných přednášek také publikační výstupy, tematická výstava a **on-line platforma** věnovaná danému tématu;
- HM Příbram zastoupené ředitelem zpracovalo **oponentní posudek** k žádosti městyse Jince o dotaci na obnovu historické huti Barbora v Jincích v rámci programu dotací na obnovu technických památek z tzv. **Norských fondů**;
- HM Příbram uspořádalo v cáchovně dolu Anna **adventní koncert vážné hudby v provedení tria Romanza Music** (28. 11. 2021) a **vystoupení pěveckých sborů Arytmie a Gambale** spojené s výkladem o **historii hornictví** na Příbramsku (4. 12. 2021);
- HM Příbram uskutečnilo vlastními silami **rekonstrukci interiéru depozitáře** podsbírky Historie hornictví a průběžně doplňovalo tuto podsbírku o nové předměty.

Pracoviště etnografů a historiků; Skanzen Vysoký Chlumeč, Muzeum Špýchar Prostřední Lhota, Muzeum zlata Nový Knín

- **etnografické pracoviště** připravilo v roce 2021 v areálu Skanzenu Vysoký Chlumeč – **Muzea vesnických staveb středního Povltaví (MVS) rozšíření expoziční nabídky** veřejnosti o funkční technické a technologické vybavení repliky historické zděné kovárny z Počepic č. p. 66 datované do 19. století; byla připravována expoziční náplň do nově transferovaných objektů z **Mokřan** č. p. 13 a obytného **stavení z Ješetic-Řikova** č. p. 12;
- ve **Skanzenu (MVS) Vysoký Chlumeč** byla v domě z Obděnic instalována výstava „**Vznik a dvě desetiletí budování skanzenu**“ (od 16. 6. 2021) a prezentována **krátkodobá tematická výstava „Vánoce ve skanzenu“**, doplněná o ukázky **vánočních zvyků a obyčejů** i tradičních řemesel z regionu (18. 12. – 22. 12. 2021, 800 platících návštěvníků); uskutečnily se **dlouhodobé tematické výstavy**: „Z výstavby skanzenu ve Vysokém Chlumci“ – stodola z Mašova; „Zemědělské stroje a nářadí ze středního Povltaví I a II“ – stodola ze Záběhlé; „Nejstarší roubené chalupy“ – dům z Mašova; „Lidový malovaný nábytek Sedlčanska“ – dům z Arnoštovic; „Sekery v životě vesnického člověka“ – dům z Mašova; „Orebné nářadí“ – stodola z Mašova; „Historické pračky a mandly“ – špýchar z Počepic; „Truhlářská a sekernická dílna“ – mlýn z Radešic; „Sedlčansko na akvarelech Jana Burdy“ – dům z Mašova;

- v Městském muzeu Sedlčany byla ve spolupráci s Muzeem Podblanicka uvedena výstava „**Skanzen Vysoký Chlumeč – Vznik a dvě desetiletí budování skanzenu**“ (4. 5. – 13. 6. 2021);
- v **Muzeu Špýchar v Prostřední Lhotě** a v **Muzeu Vltavy v Chotilsku** se uskutečnila tato **krátkodobá tematická výstava**: „Litinové formy“ (8. 5. – 31. 10. 2021) a **dlouhodobé tematické výstavy**: „Zmizelá Vltava“; „Život obyvatel kolem Vltavy“; „Z historie Rytířského řádu Křižovníků s červenou hvězdou“; „Kapličky, kříže a boží muka na Novoknínsku“; „Poutní místa na Příbramsku“; „Z historie hasičských seker“; „Keltské oppidum Hrazany“; „Zlato u Čeliny“ (Muzeum Křižovníků špýchar Prostřední Lhota); „Hrad Ostromeč“ (Muzeum Vltavy Chotilsko);
- v **Muzeu zlata Nový Knín** bylo realizováno HM Příbram ve spolupráci s **Českým klubem zlatokopů** doplnění a rozšíření expozice týkající se historie těžby a zpracování zlata na Novoknínsku a Mistrovství světa v rýžování zlata; dále zde proběhly **krátkodobé tematické výstavy**: „Velikonoční výstava“ (12. 3. – 4. 4. 2021, on-line); „Vánoční výstava“ (23. 11. – 28. 11. 2021) a výstava s názvem „Novoknínské betlémy“ (23. 11. – 19. 12., 27. 12. – 29. 12. 2021);
- v podmínkách HM Příbram byl již tradičně kladen akcent zejména na otázku **hornického folkloru** a příbramského **betlémářství a řezbářství** (probíhá např. zpracování katalogu příbramských historických řezbářů z 19. stol. – 1. pol. 20. stol., dosud bylo vytvořeno 37 medailonků; pokračovala digitalizace betlémářské fotodokumentace a dokumentace historických i současných betlémů na Příbramsku – ve spolupráci se Spolkem Příbramští betlémáři, studium příbramské **řezby lidových madon** tzv. zalánského typu, zpracovávání vzpomínek pamětníků a podobně); do muzejní sbírky byl získán soubor tzv. zalánských madon a unikátní betlém řezaný horníkem Antonínem Máchou (1837–1914) z přelomu 19. a 20. století; pozornost byla dlouhodobě věnována též **lidovému loutkářství** s výstupy v podobě **instalace exponátů** v hornickém domku a obecně **životu lidí v podbrdských hornických vsích**, například prostřednictvím **výstav** s názvem „**Když si havíř nosil práci domů**“, s nabídkou tzv. štuftnerků (5. 9. 2020 – 30. 6. 2022), dále **prezentací vzdělávacích programů, komentovaných prohlídek a přednášek** („Jak si havířské děti hrály“, „Do hornické chalupy“, „Fabián, lesů pán a šiškoví fořti“); v rámci dlouhodobého badatelského projektu byla zpracována témata kočujících loutkářů na Příbramsku a historie loutkových scén sokolských jednot v Příbrami a na Březových Horách; život havířské komunity v Příbrami i na Podbrdsku byl veřejnosti přiblížen příspěvky v **regionálních sbornících**; badatelské projekty byly dále zaměřeny např. na zdejší **tradiční řemesla** (voskařství, rozárnictví, perníkářství, řezbářství, tiskařství – tisk starých kalendářů, papírových betlémů, svatých obrázků atd.); speciální zájem byl upřen k problematice vzniku a prodeje **poutního zboží** v kontextu s dějinami poutního místa Svaté Hory (mimo jiné distribuce zboží prostřednictvím potulných osob), voskařství a prodej poutního zboží byly prezentovány **přednáškami s praktickou dílnou**; kromě výroby voskových obětí program nově nabízí výrobu a zdobení tří druhů svíček (sloupky, namáčené a polévané svíčky); v roce 2021 se podařilo významným způsobem obohatit sbírku voskových devocionálií o sloupky, sloupkové knihy a soubor plastik svatých pod šturcem; badatelský zájem směřoval též k problematice všedního oblečení v 18. a na

počátku 19. století – výstupem bylo vytvoření 4 kompletů historicky věrných **rekonstrukcí oblečení hornických žen**, které budou využívány na akcích v hornickém domku, a na jejichž pořízení se finančně podílel **Nadační fond Landek**; HM Příbram zastoupené etnoložkou se dále zabývalo **péčí o tradiční lidovou kulturu na území Středočeského kraje** a vytvořením **konceptu** na další období;

- **soustavná vědeckovýzkumná činnost** z regionálního hlediska byla zaměřena vedle **Podbrdsk**a k **oblasti středního Povltaví** – mimo jiné zpracováním historie staveb přenesených do **MVS Vysoký Chlumeck** a terénní **dokumentací dalších objektů lidového stavitelství**, archivními rešeršemi, studiem kresebných, fotografických, mapových i jiných materiálů atd.;

- pokračovala spolupráce muzea s **dendrochronologickou laboratoří Ústavu nauky o dřevě Mendelovy univerzity Brno** a dalšími odbornými pracovišti;

- **etnologické pracoviště** HM Příbram se dále účastnilo jako partner při řešení projektu podporovaného EU s názvem „**Etnofolk**“ ve spolupráci s **Etnologickým ústavem Akademie věd ČR** realizovaným v rámci programu Central Europe Programme – ERDF s cílem prezentovat na portále „**etnofolk.eu**“ odborné i laické veřejnosti textové a obrazové materiály o lokalitách spojených s lidovou kulturou (hornický domek v Příbrami-Březových Horách, Křížovnický špýchar v Prostřední Lhotě, Skanzen Vysoký Chlumeck);

- HM Příbram je od 19. 4. 2018 **členem Asociace pro ochranu a rozvoj lidové architektury, z. s.**; etnolog muzea dále spolupracuje se zřizovatelem a dalšími vybranými muzei Středočeského kraje v Odborné komisi pro zápis statků do tzv. „**Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Středočeského kraje**“; etnolog muzea se podílel na přípravě a organizaci IX. ročníku „**Dnů lidové architektury 2021**“, jako odborný garant v rámci Středočeského kraje; HM Příbram při této příležitosti uspořádalo „**Den řemesel**“ (17. 7. 2021) spojený s předáním titulu **Mistr rukodělné výroby Středočeského kraje** za účasti radního pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Mgr. Václava Švendy, **ocenění** byli sekerník František Mikyška, keramik Milan Exner a za výrobu figurek z chlebové hmoty **Antonín Švec z Hornického muzea Příbram**; etnolog muzea reprezentoval Středočeský kraj rovněž činností v **Metodickém centru pro muzea v přírodě** jako člen správní rady tohoto centra; etnolog muzea zasedal ve **vědeckých radách** Valašského muzea v Rožnově pod Radhoštěm, Muzea vesnice jihovýchodní Moravy ve Strážnici, parku Rochus v Uherském Hradišti a ve **správní radě Českého svazu muzeí v přírodě**;

- **etnolog muzea** a dlouholetý vedoucí Skanzenu Vysoký Chlumeck PhDr. Lubomír Procházka, CSc. **převzal** od **prezidenta republiky** Ing. Miloše Zemana prestižní **Cenu Josipa Plečnika** za celoživotní práci, kterou věnoval lidové architektuře a ochraně kulturního dědictví našeho venkova (18. 8. 2021);

- HM Příbram pokračovalo jako řádný člen v činnosti v rámci **České národopisné společnosti**;

- **výsledky etnologických bádání a výzkumů** byly **prezentovány** na **konferencích a sympoziích**; **výstupy vědeckovýzkumné činnosti** byly průběžně zveřejňovány v **publikačních materiálech**, v rámci **přednášek atd.**; sledovaná tematika byla nabízena i

laické veřejnosti, zejména školní mládeži prostřednictvím **interaktivních dílen**, např. při **prezentačních akcích** ve Skanzenu Vysoký Chlumeč v rámci „Dne řemesel“ (17. 7. 2021, 1 200 platících návštěvníků); „Vojáci na vsi“ (31. 7. 2021, 500 platících návštěvníků); „Novoknínské dýňování“ (30. 10. 2021, 85 platících návštěvníků); „Vánoce v Muzeu zlata Nový Knín“ (22. 11. – 5. 12. 2021, 53 platících); „Hornický Mikuláš“ (3. 12. – 4. 12. 2021, 500 platících návštěvníků) „Vánoce ve skanzenu“ (18. 12. – 22. 12. 2021, 800 platících návštěvníků) nebo jako součást programu „Vánoce v hornickém domku na Březových Horách“ (6. 12. – 17. 12. 2021, 1 900 platících návštěvníků) atd.;

- Skanzen Vysoký Chlumeč se zapojil do programu s názvem **Středočeské kulturní léto** a hostil uvedení **tří divadelních představení** pod širým nebem: „Sáňky se zvonci“, Městské divadlo Mladá Boleslav (26. 6. 2021); „Sen noci svatojánské“, Divadlo Kladno (19. 8. 2021) a „Vinnou“, Divadlo Antonína Dvořáka Příbram (25. 8. 2021);
- pokračovala **rekonstrukce depozitáře etnografické podsbírky**, konkrétně obměna systému regálů s využitím finančních prostředků z **dotačního titulu Ministerstva kultury ČR**.

Pracoviště přírodních věd

Geologické pracoviště

- s ohledem na **prohlubování profilace muzea** pokračovalo bádání v podmínkách **pracoviště mineralogie, geologie a petrografie** také v této oblasti a výsledky výzkumů byly průběžně nabídnuty formou **přednášek, publikační činností**, např. v člancích do odborných periodik – mimo jiné Mineralogical Magazine a podobně, a krátkodobou tematickou **výstavou: „Nové mineralogické přírůstky“**, situovanou v mineralogicko-geologickém oddělení v areálu Ševčinského dolu (2. 2. – 31. 12. 2022); pokračoval též **revizní vědecký výzkum minerálů** ze sbírek Hornického muzea Příbram, p. o. (ve spolupráci s Národním muzeem Praha a PřF UK Praha); pokračovalo **fotografování příbramských minerálů** ve sbírce Národního muzea v Praze; pracovník HM věnoval pozornost rovněž **srovnávacímu výzkumu jáchymovských a příbramských minerálů**; pracoviště se dále zabývalo **genezí příbramských stříbrných bonanz**; ve spolupráci se s. p. DIAMO byla řešena problematika **mineralogie příbramských odvalů uranového ložiska**; pracovník HM Příbram věnoval pozornost stabilizaci vzorků s napadeným pyritem a celkové péči o mineralogicko-geologický sbírkový fond;
- v souvislosti s rekultivací a s likvidací odvalu šachty č. 11A Bytíz a odvalu šachty č. 9 Jerusalemského uranového ložiska byla prováděna **dokumentace těchto lokalit** ve vztahu k výskytu **mezinárodně významné selenidové a arsenidové mineralizace**; ve spolupráci s Přírodovědným muzeem Národního muzea byl řešen **výzkum zajímavých příbramských rudních minerálů** v ČR (viz nedávný nález minerálů příbramitu, bytízitu a pošepnýtu ze **skupiny selenidů** a hrabákitu a grimmitu ze **skupiny sulfosolů**); pracovník HM Příbram se zasloužil o **obnovení příbramské burzy minerálů** (18. 9. 2021);
- **HM Příbram převzalo část areálu někdejší uranové šachty č. 11A Bytíz z 50. let 20. století** (strojovnu, turbokompresorovnu a elektrorozvodnu, včetně strojového vybavení) **do majetku Středočeského kraje s právem hospodaření Hornického muzea Příbram, p.**

o. (na základě Smlouvy kupní a o zřízení věcného břemene – služebnosti inženýrské sítě, č. S-3249/MJT/2017 z 15. 11. 2017 mezi s. p. DIAMO a Středočeským krajem) **a vytvořilo zde novou pobočku Hornického muzea Příbram s názvem Uranový důl Bytíz (od 1. 3. 2018)**, s cílem uchovat pro příští generace tyto mimořádně cenné doklady největší slávy uranového hornictví u nás; **v roce 2021 zde muzeum realizovalo vlastními silami další částečné stavební opravy jednotlivých objektů a zemní úpravy areálu** a realizovalo investiční záměr týkající se vybudování inženýrských sítí a dalších činností v areálu této pobočky;

- pokračovaly přípravné práce týkající se chystané expozice tzv. „**Geoparku Brd a Podbrdsku**“ (v areálu dolu Vojtěch);
- pracovník HM Příbram se zúčastnil **mineralogických burz** v tuzemsku (Tišnov, Příbram) i v zahraničí (Mnichov – SRN);
- pro **školní mládež** byly zorganizovány **exkurze** do terénu spojené s **rýžováním tzv. zlatinek** na říčce Litavce a s **paleontologickým výzkumem** v Brdech; rýžování zlata zorganizované pro školy se uskutečnilo též ve spolupráci s Českým klubem zlatokopů v Muzeu zlata v Novém Kníně (5. 6. 2021).

Botanické pracoviště

- **botanické pracoviště** pokračovalo v realizaci dlouhodobého **floristického a batologického průzkumu Podbrdsku, Brd a středního Povltaví**; získaný studijní materiál k rozšíření druhů ze skupiny *Stellaria media agg.* na Příbramsku byl zaslán k revizi (viz smlouvu o výpůjčce č. 1/2021, ev. č. smlouvy 0014/00360121/2021); probíhal **botanický průzkum odvalů bývalých Uranových dolů Příbram**; v terénu bylo dokončeno mapování rozšíření jednotlivých druhů ostružiníků na masivu hory Plešivec (Hřebeny); uskutečnil se sběr rostlinného materiálu a **tvorba herbářových sbírek** s jejich elektronickým zpracováním z lokalit v Brdech, na Hřebenech, Podbrdsku a ve středním Povltaví; byla doplňována **floristická databáze Fldok**; dále probíhala spolupráce s **vědeckými institucemi** (Botanický ústav AV ČR v Průhonicích u Prahy, Masarykova univerzita v Brně, Palackého univerzita v Olomouci, Národní muzeum), především v souvislosti s využitím **floristické databáze Fldok** Hornického muzea Příbram a muzejního herbáře (**databáze Demus**) k doplňování lokalit v **databázi Pladius** (rody *Agrimonia, Antennaria, Asplenium, Bassia, Bunias, Cardaminopsis, Carex, Corothamnus, Crepis, Dianthus, Dysphania, Echinocystis, Eupatorium, Euphrasia, Festuca, Isatis, Juniperus, Koeleria, Lembotropis, Monotropa, Onopordum, Oxycoccus, Quercus, Rubus, Salix, Sarothamnus, Serratula, Silybum, Phleum, Polygala, Rosa, Rubus, Senecio*);
- uskutečnila se spolupráce s doc. RNDr. B. Trávníčkem Ph.D. (Přírodovědecká fakulta Univerzity Palackého v Olomouci) na **doplnění map** rozšíření českých a moravských ostružiníků v rámci projektu **Pladius** koordinovaného BÚ AV ČR v Průhonicích – poskytování herbářových dokladů z Hornického muzea Příbram k revizi, byly doplňovány údaje do databáze Pladius (průběžně);
- byly poskytovány konzultace z oblasti botaniky a ochrany přírody (především **Správě CHKO Brdy, AOPK ČR, DIAMO, s. p. i jednotlivým obcím v okr. Příbram**);

- **výsledky botanických bádání** byly **prezentovány** v odborném tisku (Zprávy České botanické společnosti, Ochrana přírody);
- botanické pracoviště i nadále **spolupracovalo se vzdělávacími institucemi** (ZŠ, MŠ, spolek Děti a rodiče) a formou **botanických exkurzí a vzdělávacích programů** rozšiřovalo mezi žáky a širokou veřejností **povědomí o přírodě kolem nás**, zejména v oblasti botaniky a ekologie.

Zoologické pracoviště

- **zoologické pracoviště** pokračovalo ve **vědeckovýzkumné a badatelské činnosti** zaměřené především **na mapování a monitoring stávajících populací a studium ekologie raků, ryb, obojživelníků a plazů** (s důrazem na možnosti praktické ochrany jejich populací); jedním ze zásadních výstupů této činnosti je každoročně organizování **přednášek a terénních exkurzí**, a to jak v rámci spolupráce s příbramskými i jinými středočeskými školami, školkami a dalšími **vzdělávacími zařízeními, tak pro širokou veřejnost**; v roce 2021 nebylo možné vzhledem k pandemické situaci uskutečnit všechny plánované přednášky pro školy, a proto bylo realizováno několik **terénních exkurzí pro děti** (Waldorfská škola Příbram, Mateřská škola Bratří Čapků Příbram, Gymnázium Nad Štolou Praha, ZŠ Milín, Felbiánek, z. s.) a také pro **odborníky** (ve spolupráci s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR) i veřejnost; **široké veřejnosti** byly určeny např. terénní exkurze orientované na problematiku ekosystémů ploch využívaných v minulosti armádou (bývalý Vojenský újezd Brdy – ve spolupráci se Správou CHKO Brdy, cvičiště Tábor-Zahrádka ve spolupráci s Husitským muzeem Tábor) nebo exkurze na nově obnovenou evropsky významnou lokalitu Jablonná – mokřad (spolupráce s obcí Jablonná a ZŠ Dolní Hbity); zoologické pracoviště se dále podílelo na tradičním **zimním sčítání netopýrů**; byla zajištěna aktivní účast při **ochraně a obnově cenných biotopů** či při realizaci **podpůrných opatření pro ohrožené druhy živočichů**;
- poznatky získané v rámci realizovaných výzkumů **byly publikovány v odborné literatuře** a uplatněny mimo jiné v rámci **odborných exkurzí** v terénu nebo při účasti na odborných **seminářích** (např. příspěvek na **konferenci** „Ochrana přírody v opuštěných vojenských prostorech“ nebo příspěvek na semináři k monitoringu obojživelníků a plazů, pořádaném Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR); pokračovala práce na dokončení vybraných částí s názvem **„Záchraného programu pro raka kamenáče“** a na spoluvytváření standardu **„Ekologicky orientovaná správa vodních toků (EOSVT)“** se zvláštním zřetelem k morfologickému aspektu jejich stavu – v obou případech ve spolupráci s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR;
- uskutečnilo se další **mapování fauny drobných toků na Příbramsku**; proběhl **monitoring výskytu ohrožených živočichů**, zejména raků, mihulí, ryb, obojživelníků a plazů s následnou prezentací výsledků bádání; pokračovalo **studium ekologie a etologie vybraných druhů** – ve spolupráci se **Zoo Praha a Přírodovědeckou fakultou UK Praha** se jednalo především o pokračování ve sledování populace **ještěrky zelené** na území Zoo Praha, **užovky podplamaté** na lokalitách v okolí Litavky a o další studium na území ČR nově objevené populace **ještěrky travní** (aktuálně se do tisku připravuje publikace zabývající se její genetickou analýzou); pokračovalo i podrobné studium populace **mloka**

skvrnitého v jižních Brdech (PR Na Skalách) nebo mapování společenstev vážek (v Brdech byl v roce 2021 např. objeven pro oblast středních Čech velmi vzácný druh klínatky – **klínatka západní**);

- zoolog pokračoval ve **sbírkotvorné činnosti** (získán např. **kadaver čápa bílého**), uskutečnila se revize a následná příprava evidence regionální sbírky brouků a sbírky mravenců z CHKO Brdy;
- zoologické pracoviště zajistilo **odbornou metodickou pomoc a spolupráci** ve vztahu k **dotčeným úřadům a institucím** (Krajský úřad Středočeského kraje, MěÚ Příbram, CHKO Brdy, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Lesy ČR s. p., Povodí Vltavy s. p., obec Sedlice) a dále se uskutečnila **spolupráce s městem Rožmitál pod Třemšínem** v souvislosti s **revitalizací plochy zaniklého rybníka Dolní Masáček**, jakož i spolupráce se soukromými subjekty při **vytváření opatření vedoucích ke zvyšování biodiverzity**.

Pracoviště konzervátorské a restaurátorské

- toto pracoviště zajišťovalo **plnění úkolů spojených s péčí o Sbíрку Hornického muzea Příbram, p. o.** dle požadavků kurátorů jednotlivých podsbírek; Sbířka HM Příbram čítala k 31. 12. 2021 celkem **13 070 přírůstků sbírkových předmětů**, za rok 2021 bylo zaevidováno 72 přírůstků sbírkových předmětů; uskutečnilo se **restaurování a nakonzervování vybraných sbírkových předmětů**; pokračovalo měření teploty a vlhkosti prostředí v interiérových expozicích muzea i v depozitářích; ve spolupráci se Státním výzkumným ústavem ochrany materiálů Praha a ČVUT Praha pokračovalo řešení projektu s názvem „**Sledování korozní agresivity prostředí zejména v nevytápěných objektech expozic Hornického muzea Příbram**“ (E 3517 BESTPRODUCT – TENEEST); náročným úkolem bylo konzervování parních těžních strojů ve strojovně dolu Anna a dolu Vojtěch;
- HM Příbram pokračovalo ve spolupráci s **Deutsches Bergbau-Museum Bochum** (nositel projektu) při řešení dlouhodobého mezinárodního projektu s názvem „The EU INTERREG or the CULTURE programme of the European Commission“, zaměřeného na **konzervování a restaurování vybraných hornických památek**;
- konzervátor pokračoval v **digitalizaci starších konzervátorských záznamů**;
- HM Příbram zastoupené konzervátorem se zúčastnilo zasedání Sekce Středočeských konzervátorů, Sekce konzervace kovů a celostátní **konference konzervátorů**;
- pracoviště konzervátora průběžně zpracovávalo v rámci HM Příbram agendu související s **Centrální evidencí sbírek (CES)**, vedení evidence Demus99 a podobně;
- konzervátorské a restaurátorské pracoviště zajišťovalo řadu činností při prezentačních akcích HM Příbram a při přípravě výstav či expozic;
- konzervátor HM Příbram **Antonín Švec** byl **oceněn** zástupci zřizovatele titulem **Mistr rukodělné výroby Středočeského kraje** (17. 7. 2021).

Výstavní činnost

Výstavní činnost v roce 2021 v zahraničí (3 výstavy) se prezentovala s tematikou vývoje používání drátěných lan v hornictví - pořádáním dlouhodobé **putovní mezinárodní výstavy** pojmenované „**Zur Geschichte des Drahtseil – Historie drátěných lan**“ dle

scénáře ředitele HM, ve spolupráci s Bergarchiv Clausthal-Zellerfeld, SRN; **instalace této výstavy:** v Bergbaumuseum Altenberg, SRN (1. 9. 2019 – 19. 3. 2021); v Ziegeleipark Mildenberg, SRN (1. 7. – 20. 10. 2021, **rekordních 40 000 návštěvníků výstavy**); v Oberharzer Bergwerksmuseum Clausthal-Zellerfeld, SRN (22. 10. 2021 – 31. 5. 2022); **Zahraniční výstavy instalované v HM Příbram (celkem 2 výstavy)** - v Památníku Vojna, v Galerii ORBIS PICTUS: EUROPA – 1/ prezentace další části mezinárodní výstavy moderního výtvarného umění z 16 zemí světa – tzv. „**Nekonečné plátno**“ a 2/ výstava sochařských děl umělců z bývalého postkomunistického východního bloku (Slovensko, Polsko, Rusko a ČR) s názvem „**Individualita a totalita**“;

Tuzemské výstavy z oblasti společenských i přírodních věd dle plánu **na rok 2021:**

1) „Vzestup“, sochařské dílo Jiřího Sozanského symbolizující touhu člověka po svobodě (Památník Vojna, 4. 1. – 31. 12. 2021); **2)** „Poslední bitva 2. světové války v Evropě u Slivice na Příbramsku r. 1945“, výstava historických dokumentů dle scénáře ředitele HM, též on-line (4. 1. – 31. 12. 2021); **3)** „Ani gram uranu sovětským okupantům“, události ze srpna roku 1968 v Příbrami na dobových fotografiích a dokumentech dle scénáře ředitele HM (4. 1. – 31. 12. 2021); **4)** „Osobnosti 1., 2. a 3. odboje“ (4. 1. – 31. 12. 2021); **5)** „Kresby z vězení Otmara Olivy“, výběr z děl vzniklých v letech 1979–1981 během internace autora ve věznici Plzeň – Bory v souvislosti s činností Charty 77 (4. 1. – 31. 12. 2021); **6)** „Skautská lilie za ostnatým drátem“ (4. 1. – 31. 12. 2021); **7)** „SORELA“, socialistický realismus v architektuře (4. 1. – 31. 12. 2021); **8)** „17. 11. 1939 na VŠB a 17. 11. 1989 na Příbramsku“, výstava historických dokumentů dle scénáře ředitele HM, též on-line (4. 1. – 31. 12. 2021); **9)** „30 let demokracie očima dětí“ (vše Památník Vojna, 4. 1. – 31. 12. 2021); **10)** „Brdy a Podbrdsko“ (Podbrdské muzeum Rožmitál pod Třemšínem, dlouhodobá výstava zapůjčená HM); **11)** „Když si havíř nosil práci domů“, výstava přibližující hornickou lidovou tvořivost (5. 9. 2020 – 30. 6. 2022); **12)** „Příbramské stříbro“ (dlouhodobá výstava, mineralogické oddělení HM Příbram); **13)** „Příbramit a bytízit“ (dlouhodobá výstava, cáchozna dolu Vojtěch); **14)** „Nové mineralogické přírůstky“, mineralogicko-geologické oddělení v areálu Ševčinského dolu (29. 1. 2021– 30. 12. 2022); **15)** „Střední Čechy – kolébka národních patronů“, putovní výstava středočeských muzeí (cáchozna dolu Vojtěch, 4. 7. – 29. 8. 2021); **16)** „Z výstavby Skanzenu ve Vysokém Chlumci“; **17)** „Zemědělské stroje a nářadí ze středního Povltaví I a II“; **18)** „Nejstarší roubené chalupy“; **19)** „Lidový malovaný nábytek Sedlčanska“; **20)** „Sekery v životě vesnického člověka“; **21)** „Orebné nářadí“; **22)** „Historické pračky a mandly“; **23)** „Truhlářská a sekernická dílna“; **24)** „Sedlčansko na akvarelech Jana Burdy“; **25)** „Vznik a dvě desetiletí budování Muzea vesnických staveb středního Povltaví ve Vysokém Chlumci“ (od 15. 6. 2021, vše dlouhodobé výstavy ve Skanzenu Vysoký Chlumec); **26)** „Zmizelá Vltava“; **27)** „Život obyvatel kolem Vltavy“; **28)** „Kapličky, kříže a boží muka na Novoknínsku“; **29)** „Z historie Rytířského řádu Křižovníků s červenou hvězdou“; **30)** „Poutní místa na Příbramsku“; **31)** „Z historie hasičských seker“; **32)** „Keltské oppidum Hrazany“; **33)** „Zlato u Čeliny“ (vše dlouhodobé výstavy, Muzeum Křižovnícký špýchar Prostřední Lhota); **34)** „Hrad Ostromeč“ (Muzeum Vltavy Chotilsko); **35)** „Kuň na poštovní známce“ (26. 6. – 3. 10. 2021, Muzeum Vltavy Chotilsko); **36)** „Čerpání důlních vod“; **37)** „Důl Prokop a Prokopská štola“; **38)** „Voda v rudném hornictví Příbramska a využití vodních

kol“; **39)** „Z historie březohorské úpravny rud“ (vše dlouhodobé výstavy HM Příbram); **40)** „Hornický rod Boušků“ (od 4. 7. 2021, Ševčinský důl); **41)** „Vánoce v hornickém domku“ (6. 12. – 17. 12. 2021); **42)** „Příbramské betlémy“ (3. 12. 2021 – 9. 1. 2022, HM Příbram); **43)** „Vánoční výstava“ (23. 11. – 28. 11. 2021, Muzeum Zlata Nový Knín); **44)** „Novoknínské betlémy“ (23. 11. – 19. 12., 27. 12. – 29. 12. 2021, Muzeum Zlata Nový Knín); **45)** „Vánoce ve Skanzenu Vysoký Chlumec“ (18. 12. – 22. 12. 2021, Skanzen Vysoký Chlumec); **46)** „Pravěk až středověk Krásnohorská z pohledu archeologie“ (do 31. 12. 2022, Městský úřad Krásná Hora nad Vltavou); **celkem 46 výstav.**

Expoziční novinky

- **dlouhodobá tematická výstava** v objektu někdejších sypů Ševčinského dolu s názvem „**Hornický rod Boušků**“ (od 4. 7. 2021) prezentující historickou slavnostní uniformu a další předměty báňského inženýra Jana Boušky, které v roce 2021 věnovala muzeu jeho dcera, známá česká herečka Jana Boušková a její manžel herec Václav Vydra;
- **dlouhodobá tematická výstava** s názvem „**Vznik a dvě desetiletí budování Muzea vesnických staveb středního Povltaví ve Vysokém Chlumci**“, Skanzen Vysoký Chlumec (od 15. 6. 2012).

Prezentace muzea

- prezentace muzea v roce 2021 probíhala také na **veletrhu cestovního ruchu** v Lysé nad Labem s názvem „**Regiony České republiky**“ (15. 7. – 18. 7. 2021) **ve spolupráci se Středočeskou centrálou cestovního ruchu, p. o. (SCCR)**; HM Příbram se SCCR spolupracovalo i při realizaci dalších projektů; HM Příbram se podílelo na prezentaci putovní výstavy středočeských muzeí s názvem „**Střední Čechy – kolébka národních patronů**“ (cáchozna dolu Vojtěch, 4. 7. – 29. 8. 2021); ve spolupráci s městem Příbram se HM Příbram zapojilo do **pracovní skupiny pro koordinaci cestovního ruchu** při přípravě produktů cestovního ruchu s názvem: „**Do Příbrami za barokem, hornickou historií a kulturou**“, „**Aktivní dovolená na Příbramsku**“, „**Příbram – vstupní brána do Brd**“; spolupráce s městem Příbram se realizovala rovněž přípravou projektů s názvem: „**Příbramská zážitkovka 2021**“, „**Pohádková kampaň – Nebe, peklo, ráj**“, „**Instagramová stezka**“, „**Poznejte Příbram**“ – pro děti, pro seniory (prezentace na sociálních sítích města Příbram); propagace muzea se uskutečnila rovněž prostřednictvím **distribuce** tiskových materiálů v **kulturních a informačních střediscích** v tuzemsku i v zahraničí (např. Berlín, Drážďany, Dortmund, Mannheim, Bochum, Freiberg, Teuern, Neukirchen b. Hl. Bl., Banská Štiavnica a další); v **tiskových materiálech** orientovaných na turistiku a cestovní ruch (s ohledem na marketingový průzkum) byl kladen důraz na klientelu škol, spádovou oblast Prahy a zahraniční kontakty - zejména do Německa, Rakouska, Polska, Slovenska, Holandska a Francie); HM Příbram se snažilo využít i všech dalších možností v rámci záměru **jednotné propagace příspěvkových organizací kultury zřízených Středočeským krajem**; pokračoval projekt **užší spolupráce** s Regionálním muzeem v Jílovém u Prahy, Muzeem Českého krasu Beroun, se Sládečkovým vlastivědným muzeem Kladno a ÚAPP Středočeského kraje s názvem „**Farácí knížka**“;

- na základě spolupráce s Českou centrálou cestovního ruchu – CzechTourism vstoupilo HM Příbram partnerskou smlouvou do tzv. **Klubu „Kudy z nudy“** - s prezentací muzea na **cestovatelském portálu** tohoto subjektu (www.kudyznudy.cz/Aktivity-a-akce), HM Příbram využilo možnosti školení organizovaného CzechTourismem (<https://www.czechtourism.cz/cs-CZ/25b1c2e2-50ba-4cf5-9f5c-4986292e7a37/page/Vzdelavani>);
- ve spolupráci s ADJUST ART, spol. s r. o. pokračovalo HM Příbram v doposud úspěšném projektu **„Nalaďte se na střední Čechy“** s cílem nabídnout v roce 2021 komplex materiálů s pozváním do Hornického muzea Příbram (speciální www stránky, billboardová kampaň, citylight, mapy, vizitky, letáky, plakáty a reklamy na autobusech - mobilboard atd.).

Propagace muzea v médiích

- HM Příbram věnovalo také v roce 2021 pozornost propagaci organizace v regionu i mimo jeho rámec aktualizací **tištěných propagačních materiálů, webových stránek, FB, Instagramu a YouTube kanálu;**
- **Propagace na vlastních stránkách: Facebook, Instagram, Youtube, internetové stránky;**
- **Propagace související se SK:** Středočech, Středočeská centrála cestovního ruchu, Kreativní střední Čechy, Zpravodaj Krajského úřadu Středočeského kraje;
- **Propagace na stránkách dalších partnerů a jiných subjektů:** Poznej Příbram, Příbram – oficiální stránky města Příbram, pribram.cz, Zprávy Příbram, Objevuj památky, Brdy a Podbrdsko, Nalaďte se na střední Čechy, Kudy z nudy, České dráhy – Vlákem na výlet (cd.cz/vlakemnavylet), na webových stránkách CATV USA (česko-americká TV, www.catvusa.com);
- **Tisk, rozhlas, TV:** Kahan, Příbramský servis, Březohorské střípky, Náš region – Periskop, Deník, 5+2, MF Dnes, Právo, Lidové noviny, Pražský kulturní přehled, Český rozhlas Region, ČR Dvojka, ČR Plus, ČR Radiožurnál, ČR Rádio Prague, Signál rádio, Country rádio, Beat rádio, Rádio Impuls, Rádio Blaník, TV Fonka, Praha TV, Česká televize, TV Prima, CNN Prima News;
- **Reklama ve veřejném prostoru:** plakáty, citylighty, reklama na autobusech (mobilboard), billboardy;
- Letáky, brožury (vlastní i ve spolupráci);
- **Společné marketingové projekty:** Farácí knížka, Příbramská zážitkovka, Návštěvnická knížka Brdy a Podbrdsko;
- HM Příbram dále spravuje svůj účet na **turistickém webu www.kudyznudy.cz**; HM Příbram se zaměřilo i na další uplatnění reklamy a PR v médiích, jakož i na zapojení do významných projektů reprezentujících Středočeský kraj, ČR a také město Příbram; mimořádný zájem byl upřen k **účasti na akcích nadregionálního charakteru:** „Den památky obětí komunistického režimu v Památníku Vojna“ (24. 6. 2021); „Prokopská hornická pouť“ (4. 7. 2021); „Den řemesel ve skanzenu“ (17. 7. 2021); „Dny evropského dědictví“ (11. 9. 2021); „Den věží (těžních) a rozhleden“ (28. 9. 2021); „Den Středočeského

kraje a výročí vzniku Československa“ (28. 10. 2021); „Alej Svobody“ (13. 11. 2021); „Den boje za svobodu a demokracii“ (17. 11. 2021);

- v oblasti PR podpory pořádaných akcí HM Příbram využívalo **možnosti prezentace** opírající se o tiskové zprávy, televizní a rozhlasové relace v domácích i zahraničních médiích, na www stránkách, na sociálních sítích, turistických webových portálech atd.;
- HM Příbram pravidelně **zasílalo podklady k uveřejnění** v „Kalendáriu Věstníku Asociace muzeí a galerií ČR“, v „Pražském Kulturním přehledu“, k propagaci akcí na facebookových stránkách, v informačním periodiku „Středočech“, ve „Zpravodaji KÚ SK“; pozvání k návštěvě HM Příbram bylo publikováno též v odborných časopisech cestovního ruchu atd.
- v oblasti publikační prezentovalo HM Příbram Středočeský kraj rovněž na stránkách **tuzemského i zahraničního odborného tisku** a spolupracovalo i s dalšími muzei Středočeského kraje při tvorbě recenzovaného odborného periodika „Středočeský vlastivědný sborník“ (ředitel HM předsedá redakční radě), dále ve vlastivědném sborníku „Podbrdsko“ (ředitel členem redakční rady), v recenzovaném periodiku „Uhlí, rudy, geologický průzkum“ (ředitel HM členem redakční rady), „Industriekultur“ vydávané Vestfálským industriálním muzeem v Dortmundu, SRN (ředitel HM Příbram dopisovatelem) i v jiných periodikách.

Edukační činnost

- edukační činnost byla realizována, kromě účasti na odborných akcích, především v rámci projektu orientovaného na základní a střední školy s názvem „**Školní rok v Hornickém muzeu Příbram**“ (20. ročník); pro seniory pokračoval cyklus přednášek s názvem „**Akademie třetího věku**“ – ve spolupráci se Vzdělávacím institutem Středočeského kraje, s podporou Středočeského kraje i mimo jeho rámec;
- spolupráce se školami a mládeží byla cílena na: MŠ (naučné vycházky, Hornické velikonoce, putování za permoníky, jízdy hornickým vláčkem, Vánoce v hornickém domku a štědrovečerní šichta v Prokopské štolě), ZŠ (environmentální výchova s tzv. pilotní školou ekologické výchovy – „Školní rok v Hornickém muzeu“, 20. ročník), SŠ + 2. stupeň ZŠ (středoškolské odborné praxe, exkurze, soutěže, ročníkové práce), VŠ (odborné exkurze domácích i zahraničních univerzit, partnerské smlouvy s univerzitami, odborné práce a jiné) dle zpracované koncepce spolupráce se školami (s využitím metodického portálu www.rvp.cz – strukturovaná prezentace vzdělávacích programů); HM Příbram ve spolupráci s mateřskými a základními školami v regionu uspořádalo mimo jiné interaktivní výchovně zábavný program s názvem „Jarní prázdniny v Muzeu zlata Nový Knín“, on-line (8. 2. – 21. 2. 2021); „Masopustní soutěž“, on-line (13. 2. – 16. 2. 2021); „Velikonoce v Muzeu Zlata Nový Knín“, on-line (19. 3. – 28. 3. 2021); „Velikonoce v hornickém domku“, on-line (22. 3. – 4. 4. 2021); „KulTúra“ - vycházka za hornickými památkami a soutěž o ceny, Ševčinský a Vojtěšský důl (23. 3. – 18. 4. 2021); „Po stopách Antonína Dvořáka“ – edukační hra pro děti ve spolupráci s nadací Hudebního festivalu Antonína Dvořáka konaná v areálu Ševčinského dolu (20. 4. – 8. 6. 2021); „Interaktivní prohlídka Prokopské štoly pro děti“ (11. 5. – 29. 8. 2021); „Hornický kvíz pro děti i dospělé“ – areál Ševčinského dolu (22. 5. - 23. 5. 2021); „Den s permoníky“ na dole Anna

(5. 6. 2021); „Muzejní noc“ - Muzeum Zlata Nový Knín (5. 6. 2021); „Muzejní noc I“ - zoologická exkurze za nočními zvuky přírody, Jablonná - mokřad (18. 6. 2021); „Muzejní noc II“ - setkání s odbornými pracovníky Hornického muzea Příbram (19. 6. 2021); „Kde tanky život neberou, ale dávají“ -zoologická exkurze, bývalé vojenské cvičiště Bahna (27. 6. 2021); „Rýžování zlata v muzeu“, Muzeum Špýchar Prostřední Lhota (21. 8. 2021); „Prohlídky s hornickým pamětníkem a hra pro děti“, Ševčinský důl (18. 9. 2021); „Návštěva hornické chalupy“ - vlastivědné vycházky městem věnované technickým památkám a hornickému obydlí (30. 9. 2021); „Hornické pohádky se sv. Prokopem a sv. Barborou na dole Anna“ (16. 10. – 17. 10. 2021); „Haviřské šprýmování“, Ševčinský důl (28. 10. 2021); „Novoknínské dýňování“, Muzeum Zlata Nový Knín (30. 10. 2021); „Mikuláš v podzemí dolu Anna“ (3. 12. – 4. 12. 2021); „Voskařská dílna“, důl Anna (19. 12. – 20. 12. 2021); „Vánoce v Muzeu Zlata Nový Knín“ (23. 11. – 28. 11. 2021); „Štědrovečerní šichta v Prokopské štolě“ a „Vánoce v hornickém domku“ (6. 12. – 17. 12. 2021); „Vánoce ve Skanzenu Vysoký Chlumeč“ (18. 12. – 22. 12. 2021) a další;

- HM Příbram připravilo speciální **interaktivní prohlídky** pro děti v Prokopské štolě a cyklus **vzdělávacích programů** („S havířem na šichtu“, „Archeodílna“, „Textilní dílna“, „Montánní průzkum“, „Vycházky po Březových Horách“, „Geologické a zoologické exkurze“ a další) z vybraných muzejních oborů; některé činnosti HM Příbram byly z důvodu **Covid 19** prezentovány též **on-line** na webových stránkách muzea;
- HM Příbram se zapojilo **ve spolupráci s Odborem kultury a památkové péče** do zpracování přehledného materiálu s názvem „**Edukační programy pro školáky v oblasti kultury v r. 2021**“ (17. 6. 2021); problematika kurátorské a edukační činnosti byla řešena při poradě ředitelů ve Skanzenu Vysoký Chlumeč (14. 6. 2021); ředitel HM Příbram se zúčastnil **workshopu edukátorů a kurátorů** v Památníku Joachima Barranda ve Skyjích (3. 8. 2021);
- HM Příbram **spolupracovalo** dle uzavřené **Partnerské smlouvy s ČVUT v Praze, Fakultou stavební a Centrem experimentální geotechniky** na řešení projektu s tématem „Štola Josef Smilovice – výuka a výzkum“, s cílem vytvoření multidisciplinárního programu při sdílení celospolečenského významu tohoto historického důlního díla ve známé lokalitě středního Povltaví dotčené těžbou zlata; HM Příbram na základě uzavřené **Partnerské smlouvy s VŠB – TU Ostrava, Fakultou stavební a montánní turistiky a katedrou společenských věd** poskytlo nabídku služeb muzea pro potřeby univerzitní výuky a exkurzí; HM Příbram pokračovalo v pravidelné **spolupráci i se zahraničními univerzitami**, jako např. s technickými univerzitami ve Freibergu, Mnichově a Clausthalu v SRN (viz společná putovní výstava o historii drátěných těžních lan prezentovaná v Oberharzer Bergwerksmuseum Clausthal-Zellerfeld, SRN, 22. 10. 2021 – 31. 5. 2022) a v Košicích ze Slovenské republiky;
- ve spolupráci se Středočeským krajem HM Příbram zajišťovalo přednáškový cyklus **Akademie 3. věku** pořádaný Vzdělávacím institutem Středočeského kraje; probíhala spolupráce se společností **Post Bellum, z. ú.** týkající se orální historie zachycené žáky ZŠ a SŠ v rámci projektu „**Příběhy našich sousedů**“ a budování sbírky „**Paměť národa**“.

Participace HM Příbram na projektech s možností vícezdrojového čerpání finančních prostředků

- HM Příbram dosáhlo finanční spoluúčasti na realizované aktivity rovněž z prostředků nad rámec příspěvku zřizovatele:
- příspěvek od MK ČR z programu ISO II/A – zabezpečení objektů, v nichž jsou uloženy předměty movitého kulturního dědictví, bezpečnostními systémy a mechanickými zábranami (dle Rozhodnutí č. j. MK 43344/2021 SOOKS z 23. 6. 2021) na vybavení stálých expozic v areálu dolu Vojtěch a mineralogických sbírek v areálu Ševčinského dolu kamerovým systémem, v celkové výši 126 185,- Kč (dotace MK 84 000,- Kč);
- příspěvek od MK ČR z programu ISO II/D – preventivní ochrana před nepříznivými vlivy prostředí (dle Rozhodnutí č. j. MK 33417/2021 SOOKS z 11. 6. 2021) na vybavení depozitáře etnografických sbírkových předmětů regály s policemi a na nákup sušárny s nucenou cirkulací pro botanické pracoviště, v celkové výši 185 619,- Kč, (dotace MK 127 000,- Kč);
- příspěvek od MK ČR z „Havarijního programu“ na opravu zdi bývalé kotelny dolu Vojtěch (dle Rozhodnutí č. j. MK 44168/2021 OPP z 28. 6 2021), v celkové výši 2 185 852,- Kč, (dotace MK 250 000,- Kč);
- příspěvek od MK ČR z mimořádného dotačního řízení – „Programu udržitelnosti pro muzea II“ (dle Rozhodnutí č. j. MK 55561/2021 SOM z 27. 8. 2021) v celkové výši 868 679,- Kč; obdržená dotace od MK ČR byla použita na pokrytí části nákladů na spotřebu elektrické energie a na uhrazení finančních prostředků za pravidelné elektrorevize, dále byly tyto prostředky použity na pokrytí nákladů týkajících se drobných oprav objektů v areálech dolů Anna a Ševčinského na Březových Horách, dále na opravu oplocení Památníku Vojna a opravy dopravního značení ke kulturnímu cíli – Hornickému muzeu Příbram;
- příspěvek od MK ČR v rámci programu „Podpora výchovně vzdělávacích aktivit v muzejnictví“ (dle Rozhodnutí č. j. MK 832/2021 SOM z 19. 3. 2021), v celkové výši 25 870,- Kč (dotace MK 16 730,- Kč);
- nadační příspěvek na rok 2021 od „Nadace LANDEK Ostrava“ použitý na doplnění replik kostýmů v projektu „Historické kostýmy hornických žen“, s částkou 5 000,- Kč, z celkové částky 20 000,- Kč;
- HM Příbram se zapojilo do soutěže o získání prostředků z projektu s názvem „Můj kraj“ v rámci participativního rozpočtu Středočeského kraje a uspělo s projektem zaměřeným na revitalizaci nádvoří Ševčinského dolu ve výši 393 238,- Kč (viz Usnesení č. 049-44/2020/RK z 22. 6. 2020, s realizací v r. 2021);
- V rámci nepeněžního plnění uskutečnil s. p. DIAMO měření radonu v expozicích HM Příbram ve výši 19 840, Kč.

Spolupráce s Odborem kultury a památkové péče KÚ SK a dalšími zástupci zřizovatele muzea

- HM Příbram se snažilo o dodržování termínů a včasné plnění stanovených úkolů; při zpracování úkolů usilovalo o přesné plnění zadání a o nejvyšší kvalitu odevzdávané

práce; HM Příbram v rámci spolupráce se Středočeskou centrálou cestovního ruchu provedlo korektury textu publikace s názvem „**Poutní místa středních Čech**“ (5. 2. 2021); s **Odborem kultury a památkové péče Středočeského kraje** spolupracovalo HM Příbram mimo jiné při přípravě natáčení dokumentárního seriálu ČT „**Technické skvosty středních Čech**“ (19. 2. 2021 porada, 15. 4. 2021 vlastní natáčení); muzeum dále spolupracovalo při **řešení jednotného vizuálního stylu** v rámci Středočeského kulturního léta (21. 5. 2021); ředitel HM Příbram připravil on-line prezentaci o muzeu pro členy Výboru pro kulturu KÚ SK (19. 4. 2021); HM Příbram spolupracovalo při zajištění **výjezdní porady ředitelů ve Skanzenu Vysoký Chlumec** zaměřené na kurátorskou a edukační činnost (14. 6. 2021); při zpracování přehledného materiálu s názvem „**Edukační programy pro školáky v oblasti kultury v r. 2021**“ (17. 6. 2021); účasti na **školení k provádění inventarizace při kontrole hospodaření** (22. 6. – 23. 6. 2021, osvědčení ředitele č. 41 z 3. 11. 2021); účasti ředitele HM na **workshopu kurátorů a edukátorů** v Památníku J. Barranda ve Skryjích (3. 8. 2021); při přípravě „**Dnů lidové architektury Středočeského kraje**“ a při zajištění programu „**Dne řemesel**“ spojeného s předáním titulu **Mistr rukodělné výroby Středočeského kraje** ve Skanzenu Vysoký Chlumec (17. 7. 2021); HM Příbram se zapojilo na základě výzvy zřizovatele do **průzkumu vzdělávacích potřeb** vedoucích pracovníků v oblasti kultury (8. 11. 2021); HM Příbram se zúčastnilo školení zaměřeného na **využívání sociálních sítí**, ve spolupráci se Středočeskou centrálou cestovního ruchu a Agenturou H1 (14. 12. – 15. 12. 2021); HM Příbram spolupracovalo s věcně příslušným odborem rovněž na přípravě **harmonogramu instalace putovní výstavy** s názvem „**České ceny za architekturu**“ (instalace plánovaná v HM Příbram 31. 5. – 26. 6. 2022, Galerie Orbis Pictus – Památník Vojna);

- HM Příbram se zapojilo do **Kulturního léta Středočeského kraje** uspořádáním **divadelních představení** ve Skanzenu Vysoký Chlumec („**Sáňky se zvonci**“ – Městské divadlo Mladá Boleslav, 26. 6. 2021; „**Sen noci svatojánské**“ – Městské divadlo Kladno, 19. 8. 2021; „**Vinnetou**“ – Divadlo A. Dvořáka Příbram, 25. 8. 2021); HM Příbram zastoupené etnoložkou se podílelo na činnosti spojené s **péčí o tradiční lidovou kulturu na území Středočeského kraje** a na vytvoření koncepce této činnosti na další období; muzejní pedagožka se účastnila edukačního projektu s názvem „**Pošli to dál**“ **pod záštitou hejtmanky Středočeského kraje Petry Peckové** (23. 3. 2021); pokračovala spolupráce se společností **Post Bellum, z. ú.** týkající se orální historie zachycené žáky ZŠ a SŠ v rámci projektu „**Příběhy našich sousedů**“ a budování sbírky „**Paměť národa**“, ředitel HM Příbram poskytl historické materiály vztahující se k pomoci rodiny Hany Vondráškové čs. parašutistům v době 2. světové války na Příbramsku; HM Příbram pokračovalo ve spolupráci muzeí zřizovaných Středočeským krajem na kulturně vzdělávacím projektu s názvem „**Faráci knížka**“; HM Příbram spolupracovalo s věcně příslušným odborem a Středočeskou centrálou cestovního ruchu ve věci **podpory cestovního ruchu** poskytnutím podkladových materiálů **pro komunikaci a kampaň na sociálních sítích** s cílem rozvoje cestovního ruchu ve Středočeském kraji; HM Příbram spolupracovalo také s dalšími odbory KÚSK, např. s **Odborem Kancelář hejtmanky** předáním propagačních materiálů a při zajištění akcí s **účastí hejtmanky a další představitelů Středočeského kraje**: „**Pietní akt u Památníku Vítězství na Slivici**“ (11. 5. 2021), „**Den boje za svobodu a demokracii**“,

pietní akt v Památníku Vojna (17. 11. 2021) a „Mikulášská nadílka“ pro děti z dětských domovů Středočeského kraje (4. 12. 2021); HM Příbram spolupracovalo s **Odborem krajského investora** při zajištění telekomunikačních služeb a řešení požadavků na centrální nákup komodit telekomunikačních služeb (30. 11. 2021); HM Příbram se podílelo na spolupráci s **Odborem majetku** při řešení účasti muzea v rámci tzv. **participativního rozpočtu** s názvem „**Můj kraj**“; pokračovala spolupráce s **Odborem životního prostředí a zemědělství** poskytnutím konzultací týkajících se evropsky významných lokalit zařazených do soustavy chráněných území **Natura 2000** a další.

Knihovna Hornického muzea Příbram, p. o.

- pokračovala **elektronická evidence knihovny** Hornického muzea Příbram, příspěvkové organizace; počet zaevidovaných přírůstků v roce 2021 činil **110**, celkový počet knihovních jednotek k 31. 12. 2021 byl **16 901**, celkový počet titulů periodik zaevidovaných v elektronické evidenci k 31. 12. 2021 byl **232**; došlo k **rekonstrukci interiéru knihovny** HM Příbram; dne 27. 7. 2021 podalo HM Příbram **žádost** na MKČR o **evidenci muzejní knihovny** podle zákona č. 257/2001 Sb., **o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihoven a informačních služeb (knihovní zákon)**; HM Příbram **zpřístupnilo knihovnu** veřejnosti formou **prezenčních výpůjček** ve studovně Památníku Vojna; HM Příbram zpřístupnilo **webový knihovní katalog** na webových stránkách muzea.

Publikační a ediční činnost

- v oblasti publikační HM Příbram prezentovalo příbramský region, Středočeský kraj i ČR též na stránkách **tuzemského i zahraničního odborného tisku**;

- HM Příbram spolupracovalo na redakci recenzovaného sborníku „**Středočeský vlastivědný sborník**“ (ředitel muzea je předsedou redakční rady, korektury sborníku, vlastní příspěvky ředitele HM a pracovníků muzea) vydávaného Středočeským muzeem v Roztokách u Prahy, p. o. v součinnosti se Sládečkovým vlastivědným muzeem v Kladně, p. o., Městským muzeem v Čelákovcích, p. o. a Hornickým muzeem Příbram, p. o.;

- HM Příbram se podílelo na redakci sborníku „**Podbrdsko**“ vydávaného Státním okresním archivem Příbram, Městským muzeem Sedlčany a Hornickým muzeem Příbram, p. o. (ředitel a další pracovníci muzea jsou členy redakční rady – korektury sborníku, vlastní příspěvky);

- ředitel HM Příbram je členem redakční rady recenzovaného periodika „**Uhlí, rudy, geologický průzkum**“ (korektury příspěvků, vlastní studie);

- ředitel HM Příbram dopisuje do **zahraničního recenzovaného periodika „Industriekultur“** vydávaného Vestfálským industriálním muzeem v Dortmundu, SRN; ředitel HM Příbram se každoročně podílí na zpracování **Internationale Bibliographie Aufsatzliteratur zur Montangeschichte**, kterou vydává Deutsches Bergbau-Museum Bochum, SRN.

Návštěvnost muzea

Hornické muzeum Příbram přivítalo v roce 2021 ve svých expozicích celkem **80 051** návštěvníků, z toho **75 949** platících, **4 102** neplatících, z toho **163** evidovaných neplatících návštěvníků a **3 939** neevidovaných neplatících návštěvníků.

Pro srovnání je možné uvést návštěvnost některých dalších středočeských státních či krajských památek: Karlštejn 104 077, České muzeum stříbra Kutná Hora 77 848, Konopiště 53 109, Točnick a Žebrák 50 510, Žleby 36 771, Krakovec 23 941, Veltrusy 23 674, Mníšek pod Brdy 16 448, Mnichovo Hradiště 14 482, Hořovice 10 836, Sázava 9 867, Březnice 8 855.

Bibliografie za rok 2021

BÁRTÍK, František. Odstrčilík Josef - životní osudy dobrodruha, špiona, agenta, vězně a vynálezce ve světle archivních pramenů. *Podbrdsko*, Příbram 2021, XXVIII, s. 85–100.

BLAŽKOVÁ, Lenka. Historie obce Malý Drahlín a stavba kaple sv. Jana Nepomuckého. *Středočeský vlastivědný sborník*, Roztoky 2021, 39, s. 8–27.

BLAŽKOVÁ, Lenka. Strípky z Hartmannovy sklárny. *Podbrdsko*, Příbram 2021, XXVIII, s. 33–62.

BLAŽKOVÁ, Lenka. Betlém Zdeňka Krpaty. *Zpravodaj Příbramských betlémářů*, Příbram 2021, 63, s. 39–41.

BRABEC, Jiří – VELEBIL, Jiří – HLAVÁČEK, Rudolf. *Epilobium brachycarpum*. In LUSTYK, Pavel – DOLEŽAL, Jan /eds/. *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae*. XIX. *Zprávy České botanické společnosti*, Praha 2021, 56/1, s. 80.

ČECHÁK, Petr – KORENÝ, Rastislav – KRUŠINOVÁ, Lenka. Late Palaeolithic and Mesolithic in the Příbram region. *Anthropologie*, Brno 2021, LIX/3, s. 251–296.

FISCHER, David. Zachráníme unikátní plochy v bývalém Vojenském újezdu Brdy? In *Sborník abstraktů ze závěrečné konference projektu Military Life for Nature project*. Praha 2021, s. 24–27.

FISCHER, David. Když tanky život neberou, ale dávají. In *Sborník abstraktů ze závěrečné konference projektu Military Life for Nature project*. Praha 2021, s. 28–31.

JÍLEK, Jan – KORENÝ, Rastislav – KORÓNIOVÁ, Monika. Roman bronze bull statuette from Rymaň at Svárov, district Kladno. *Anthropologie*, Brno 2021, LIX/3, s. 363–373.

- KORENÝ, Rastislav. Archeologické nálezy z Nového Knína a okolí od pravěku do 15. století ve vztahu k ložiskům zlata. In ŠTĚDRÁ, Veronika – LHOTSKÝ, Pavel (eds.). *Zlato na Novoknínsku. Gold in the Nový Knín Area*. Praha 2021, s. 67–74.
- TÝŽ. Archeologické výzkumy Hornického muzea na Příbramsku v roce 2020. *Středočeský vlastivědný sborník*, Roztoky 2021, 39, s. 203–207.
- TÝŽ. Ein Runenfund aus der ersten Hälfte des 6. Jahrhunderts von Záluží u Čelákovic, Bezirk Prag-Ost. *Anthropologie*, Brno 2021, LIX/3, s. 355–362.
- KORENÝ, Rastislav – JÁNSKÁ, Petra – HOŠEK, Jiří – JÍLEK, Jan. Metallhorte der jüngeren und späten römischen Kaiserzeit in Böhmen. *Študijné Zvesti*, Nitra 2021, 68/2, s. 283–342.
- KORENÝ, Rastislav – MACHAČOVÁ, Veronika. Výzkum pohřebiště u kostela Narození sv. Jana Křtitele v Počepicích, okr. Příbram. *Archeologické výzkumy v jižních Čechách*, České Budějovice 2021, 34, s. 349–359.
- MALÍČEK, Jiří – TRUNEČKOVÁ, Linda – HLAVÁČEK, Rudolf. Příbramské haldy jako součást kulturního krajinného dědictví a stanoviště ohrožené flóry. *Ochrana přírody*, Praha 2021, 76/4, s. 6–10.
- MÁRQUEZ-ZAVALÍA, María Florencia – GALLISKI, Miguel Ángel – ŠKÁCHA, Pavel – MACEK, Ivo – SEJKORA, Jiří – DOLNÍČEK, Zdeněk. Mineralogy of the Rincón Blanco selenide occurrence, La Rioja, Argentina. *Journal of Geosciences*, Prague 2021, 66, s. 1–14.
- PLÁŠIL, Jakub – PETŘÍČEK, Václav – ŠKÁCHA, Pavel. Crystal structure of the uranyl arsenate mineral hügelite, $Pb_2(UO_2)3O_2(AsO_4)_2(H_2O)_5$, revisited: a correct unit cell, twinning and hydrogen bonding. *Acta Crystallographica*, Geneva 2021, B77, s. 378–383.
- SEJKORA, Jiří – ŠKÁCHA, Pavel – PLÁŠIL, Jakub – DOLNÍČEK, Zdeněk – ULMANOVÁ, Jana. Hrabákite, Ni_9PbSbS_8 , a new member of the hauchecornite group from Příbram, Czech Republic. *Mineralogical Magazine*, Cambridge 2021, 85, s. 189–196.
- ŠKÁCHA, Pavel. Pseudomorfoza aragonitu po barytokalcitu z dolu Lill, Příbram-Březové Hory. *Minerál*, České Budějovice 2021, r. XXIX, č. 1, s. 23–25.
- ŠKÁCHA, Pavel. Oxidické minerály železa v příbramské rudní oblasti, *Minerál*, České Budějovice 2021, r. XXIX, č. 3, s. 213–220.
- ŠKÁCHA, Pavel – SEJKORA, Jiří – PLÁŠIL, Jakub – DOLNÍČEK, Zdeněk – ULMANOVÁ, Jana. Grimmite, $NiCo_2S_4$, a new thiospinel from Příbram, Czech Republic. *European Journal of Mineralogy*, Stuttgart 2021, 33, s. 175–187.
- TRANTINA, Václav. Za Vojtěchem Steklačem, *Podbrdsko*, Příbram 2021, XXVIII, 191–193.
- VELFL, Josef. Osobní vzpomínky Jana Víta na Květnové povstání roku 1945 v Příbrami. *Podbrdsko*, Příbram 2021, XXVIII, s. 63–84.

VELFL, Josef. Josef Zvěřina, životní osudy českého vlastence a jeho rodiny v boji s totalitou. *Středočeský vlastivědný sborník*, Roztoky 2021, 39, s. 140–166.

VELFL, Josef. Muzeum zlata Nový Knín. Hornické muzeum Příbram. In ŠTĚDRÁ, Veronika – LHOTSKÝ, Pavel (eds.). *Zlato na Novoknínsku. Gold in the Nový Knín Area*. Praha 2021, s. 79–84.

VELFL, Josef. Hornické betlémy z Příbramska. *Uhlí, rudy, geologický průzkum*, Praha 2021, r. 29, č. 4, s. 3–9.

VELFL, Josef. Životní osudy Josefa Zvěřiny a jeho rodiny v boji s totalitou. *Sedlčanský kraj*, Sedlčany 2021, r. 32, č. 48, s. 44–47.

VELFL, Josef. Několik vzpomínek na studijní léta. In HAVLÍČEK, Václav – FRYŠ, Josef (eds.). *Almanach Gymnázia Příbram*. Příbram 2021, s. 82–84.

VELFL, Josef – CERNAJSEK, Tillfried – POŠMOURNÝ, Karel. A cultural-historical tour through the cemetery of the mountain town Příbram, Bohemia, Czech Republic. Ein kulturhistorischer Rundgang durch den Friedhof der Bergstadt Příbram, Böhmen, Tschechische Republic. In HAMILTON, Margret – STUMFOHL, Rotraud – ANGETTER, Daniela – HAUSER, Christoph (eds.). *15th International ERBE-SYMPOSIUM: Cultural Heritage in Geosciences Mining and Metallurgy*. Eggenburg 2021, s. 161–163.

VELFL, Josef. Mining Museum Příbram. Invitation June 2023 Příbram. In HAMILTON, Margret – STUMFOHL, Rotraud – HAUSER, Christoph (eds.). *15th International ERBE-SYMPOSIUM: Cultural Heritage in Geosciences Mining and Metallurgy*. Proceedings. Eggenburg 2021, s. 253–255.

VIDEMAN, Jan – JOHN, Jan – KORENÝ, Rastislav. Hromadný nález raně středověkých mincí u Hudčic (okr. Příbram). *Numismatický sborník*, Praha 2021, 35/1, s. 29–44.